

EUROOPA
KONTROLLIKODA

Aruanne Euroopa GNSSi Agentuuri (GSA) eelarveaasta 2019 raamatupidamise aastaruande kohta

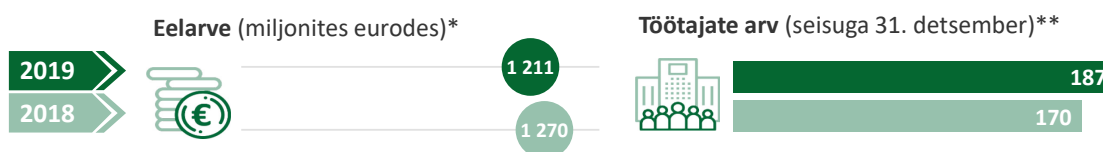
koos agentuuri vastusega

Sissejuhatus

01 Euroopa GNSSi (ülemaailmse satelliitnavigatsioonisüsteemi) Agentuur (edaspidi „agentuur“ või „GSA“), mille peakorter asub Prahhas, võttis 1. jaanuaril 2007 üle kõik ülesanded, mida varem täitis ühissetevõte GALILEO. Neid tegevusi haldab nüüd GSA Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 912/2010¹ (muudetud kujul) kohaldamisalas. Lisaks andis komisjon agentuurile delegeerimislepinguga ülesandeks Euroopa Geostatsionaarse Navigatsioonilisüsteemi (EGNOS) juhtimise.

02 *Joonisel 1* esitatakse agentuuri peamised arvanded².

Joonis 1. Agentuuri peamised arvanded

* Eelarvenumbrid põhinevad eelarveaastal kasutatavate maksete assigneeringute kogusummal.

** Töötajaskond hõlmab ELi ametnikke, ELi ajutisi teenistujaid, ELi lepingulisi töötajaid ja lähetatud riiklikke eksperte, kuid mitte ajutisi töötajaid ja konsultante.

Allikas: Euroopa Liidu eelarveaasta 2018 konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne ja Euroopa Liidu eelarveaasta 2019 esialgne konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne ning agentuuri esitatud andmed töötajate arvu kohta.

Kinnitavat avaldust toetav teave

03 Kontrollikoja auditi käsitusviis koosneb analüütilistest auditiprotseduuridest, tehingute otsesest testimisest ning agentuuri järelevalve- ja kontrollisüsteemide peamiste kontrollimehhanismide hindamisest. Lisaks kasutatakse vajaduse korral teiste audiitorite tööst saadud auditi tõendusmaterjali ning analüüsitakse agentuuri juhtkonna esitatud teavet.

¹ ELT L 276, 20.10.2010, lk 11.

² Agentuuri pädevust ja tegevust tutvustav lisateave on leitav selle veebisaidil www.gsa.europa.eu.

Kontrollikoja kinnitav avaldus Euroopa Parlamendile ja nõukogule – sõltumatu audiitori aruanne

Arvamus

04 Auditeerisime

- a) agentuuri raamatupidamise aastaaruannet, mis koosneb finantsaruannetest³ ja eelarve täitmise aruannetest⁴ 31. detsembril 2019. aastal lõppenud eelarveaasta kohta, ning
- b) raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust,

nagu sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 287.

Raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsus

Arvamus raamatupidamise aastaaruande usaldusväärse kohta

05 Meie hinnangul annab agentuuri raamatupidamise aastaaruanne 31. detsembril 2019 lõppenud eelarveaasta kohta kõikides olulistes aspektides õiglase pildi agentuuri finantsseisundist 31. detsembri 2019. aasta seisuga, finantstulemustest, rahavoogudest ja netovara muutustest lõppenud aastal vastavalt selle finantsmäärusele ja komisjoni peaarvepidaja poolt vastu võetud arvestuseeskirjadele. Viimased põhinevad rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandarditel.

³ Finantsaruanded sisaldavad bilanssi, tulemiaruanne, rahavoogude aruannet, netovara muutuste aruannet, tähtsamate arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muid selgitavaid lisasid.

⁴ Eelarve täitmise aruanded sisaldavad kõiki eelarvetoiminguid koondavaid aruandeid ja selgitavaid lisasid.

Raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkus ja korrektsus

Tulud

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

06 Meie hinnangul on 31. detsembril 2019 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad tulud kõigis olulistest aspektides seaduslikud ja korrektsed.

Maksed

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

07 Meie hinnangul on 31. detsembril 2019 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad maksed kõigis olulistest aspektides seaduslikud ja korrektsed.

Alus arvamuste esitamiseks

08 Viisime auditi läbi kooskõlas IFACi rahvusvaheliste auditistandardite (ISA) ja eetikanormidega ning INTOSAI kõrgeimate kontrolliasutuste rahvusvaheliste standarditega (ISSAI). Nimetatud standarditega hõlmatud kontrollikoja kohustusi kirjeldatakse täpsemalt käesoleva aruande audiitori kohustusi käsitlevas osas. Kooskõlas rahvusvahelise arvestusekspertide eetikastandardite nõukogu (IESBA) eetikakoodeksi ja auditeerimisega seotud eetikanõuetega oleme sõltumatu asutus ning täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nimetatud nõuetele ja IESBA eetikakoodeksile. Oleme seisukohal, et kogutud auditi tõendusmaterjal on arvamuse avaldamiseks piisav ja asjakohane.

Juhtkonna ja organisatsiooni järelevalve eest vastutavate isikute kohustused

09 Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitele 310–325 ja agentuuri finantsmäärusele vastutab agentuuri juhtkond rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandardite kohase raamatupidamise aastaaruande

koostamise ja esitamise ning selle aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse eest. See hõlmab finantsaruannete koostamiseks ja esitamiseks vajalike sisekontrollimehhanismide kavandamist, rakendamist ja käigushoidmist nii, et neis ei esineks pettusest või vigadest tingitud olulist väärkajastamist. Agentuuri juhtkond vastutab ka selle eest, et finantsaruannetes kajastatud tegevus, finantstehingud ja teave oleksid kooskõlas vastavate õigusaktidega. Agentuuri juhtkonnal on lõplik vastutus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse eest.

10 Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkonna ülesanne hinnata agentuuri vastavust tegevuse jätkuvuse põhimõttele. Juhtkond peab avaldama agentuuri tegevuse jätkuvusega seotud küsimused, kui see on asjakohane, lähtudes raamatupidamises tegevuse jätkuvuse põhimõttest, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb üksuse likvideerida või tegevuse lõpetada, või kui tal puuduvad muud realistlikud alternatiivid.

11 Agentuuri finantsaruandluse üle järelevalve tegemise eest vastutavad isikud, kelle ülesandeks on järelevalve agentuuri tegevuse üle.

Audiitori kohustused raamatupidamise aastaaruande ja selle aluseks olevate tehingute auditeerimisel

12 Meie eesmärk on saada piisav kindlus selle kohta, et agentuuri raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi ning selle aluseks olevad tehingud on seaduslikud ja korrektsed, ning esitada oma auditi põhjal Euroopa Parlamendile ja nõukogule või muudele asjaomastele eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavatele institutsioonidele kinnitav avaldus, mis kinnitab agentuuri raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsust ning selle aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust. Piisav kindlus on väga suurt tõenäosust tähistav kindlus, kuid see ei taga, et oluline väärkajastamine või nõuete mittejärgimine auditi käigus alati avastatakse. Need võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majandusotsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

13 Tulude puhul kontrollime komisjonilt või koostööd tegevatelt riikidelt saadud toetusi ning hindame agentuuri tasude ja muude tulude kogumise korda (kui sellist tulu on saadud).

14 Kulude puhul auditeerime maksetehinguid, kui kulud on kantud, kirjendatud ja heaks kiidetud. Kõiki makseliike (sealhulgas vara soetamiseks tehtud makseid), välja arvatud ettemaksed, auditeeritakse nende tegemise seisuga. Ettemakseid auditeeritakse siis, kui vahendite saaja on nende korra kohast kasutamist tõendanud ning agentuur on need kas samal aastal või hiljem tasaarvestuse tegemisega heaks kiitnud.

15 Kooskõlas rahvusvaheliste auditistandardite ja kõrgeimate kontrolliasutuste rahvusvaheliste standarditega tugineva kogu auditi vältel oma professionaalsusele ja kutsealasele skeptitsismile. Meie ülesanne on ka

- kindlaks teha ja hinnata raamatupidamise aastaaruandes pettusest või vigadest põhjustatud olulise väärkajastamise ja selle aluseks olevate tehingute Euroopa Liidu õigusraamistiku olulise nõuetele mittevastavuse riski, töötada välja ja rakendada auditiprotseduure nende riskide käsitlemiseks ning saada auditi tõendusmaterjali, mis annaks meie arvamusele piisava ja asjakohase aluse. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise või mittevastavuse avastamata jätmise risk on suurem kui vigade puhul, sest pettus võib hõlmata keelatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, andmete moonutamist või sisekontrollimehhanismide eiramist;
- teha endale asjakohaste auditiprotseduuride kavandamiseks (kuid mitte sisekontrollimehhanismide tõhususe kohta arvamuse esitamiseks) selgeks auditi seisukohast oluline sisekontrollisüsteem;
- hinnata kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna koostatud arvestushinnangute ja nendega seotud avalduste põhjendatust;
- teha järeldus selle kohta, kas juhtkond lähtub raamatupidamises tegevuse jätkuvuse põhimõttest, ning hinnata saadud auditi tõendusmaterjali põhjal, kas on olulist ohtu sündmusteks või tingimusteks, mis võivad agentuuri tegevuse jätkuvuse tõsise kahtluse alla seada. Kui meie arvates oluline oht eksisteerib, siis peame oma audiitori aruandes juhtima tähelepanu raamatupidamise aastaaruande asjaomastele avaldustele, või kui need on puudulikud, siis muutma oma arvamust. Meie järeldused põhinevad enne audiitori aruande valmimise kuupäeva saadud auditi tõendusmaterjalil. Edaspidised sündmused või tingimused võivad aga põhjustada olukorra, kus üksusel ei ole võimalik oma tegevust jätkata;
- hinnata raamatupidamise aastaaruande ja sellega seotud avalduste üldist esitusviisi, ülesehitust ja sisu, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne kajastab selle aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi õiglaselt;

- hankida piisavat asjakohast auditi tõendusmaterjali agentuuri finantsteabe kohta, et esitada arvamus raamatupidamise aastaaruande ja selle aluseks olevate tehingute kohta. Vastutame auditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest;
- võtta vajaduse korral arvesse sõltumatu välisaudiitori audititööd agentuuri raamatupidamise aastaaruande kontrollimisel vastavalt ELi finantsmääruse artikli 70 lõikes 6 sätestatud nõuetele.

Vahetame juhtkonnaga teavet muu hulgas auditi kavandatud ulatuse ja ajakava ning auditi käigus tuvastatud oluliste leidude (sh sisekontrollimehhanismide oluliste puuduste) kohta. Agentuuriga arutatavate teemade seast valime vaatlusaluse perioodi raamatupidamise aastaaruande auditeerimise seisukohast kõige olulisemad teemad, mida nimetatakse seetõttu peamisteks audititeemadeks. Nimetatud teemasid kirjeldatakse meie koostatud audiitori aruandes, välja arvatud juhul, kui teabe avalikustamine on õigusaktiga keelatud, või kui äärmiselt erandlikel juhtudel otsustame, et teemat ei tohi meie aruandes käsitleda, kuna vastasel juhul võib see tõenäoliselt avaliku huviga saadava kasu üles kaaluda.

16 Järgnevad tähelepanekud ei sea kontrollikoja arvamust kahtluse alla.

Tähelepanekud sisekontrollimehhanismide kohta

17 GSA on sõlminud Euroopa Kosmoseagentuuriga (ESA) töökorralduse kokkulepped programmide EGNOS ja Galileo rakendamiseks. Kokkulepped kehtivad kuni 2021. aasta lõpuni. Need koosnevad eraldiseisvatest lepingutest programmide eri etappide ja variantide kohta. Lepingutes on tehtud mitmesuguseid muudatusi seoses summade ja väljunditega. ESA-le tehtavad osamaksud arvutatakse tavaliselt kulude põhjal, mille ESA on esitanud asjaomasel perioodil kantud kuludena kord kvartalis esitatavates rakendamisaruanetes. Need hõlmavad ka osa lühiajalistest tulevastest rahastamisvajadustest, mis põhinevad töökorralduse kokkulepete ajakaval ja millest on maha arvatud konkreetsete lepingute eest juba makstud summa. Leidsime, et esitatud kantud kulude täpsuse kontrollimiseks puudub põhjalik eel- ja järelkontrolli strateegia. See tähendab, et on oht, et GSA maksed ESA-le arvutatakse ebatäpsete kulude põhjal. Selline oht võib avaldada mõju GSA raamatupidamise aastaaruandele ning meie hinnangul ei ole GSA astunud vajalikke samme ohu vähendamiseks.

18 2019. aastal maksis GSA EGNOSe töökorralduse kokkuleppe alusel 55,5 miljonit eurot ja Galileo töökorralduse kokkuleppe alusel 223,7 miljonit eurot.

19 GSA uue sisekontrolliraamistiku rakendamisel ja talitluspidevuse kava heakskiitmisel esineb viivitusi. Sisekontrolliraamistik oli kavas heaks kiita 2019. aastal. Talitluspidevuse kava, mille valmimise edenemist on kontrollikoda alates 2015. aastast uurinud, kiideti heaks alles 15. mail 2020. GSA tegevuse ulatus, keerukus ja rahaline maht tingib ajakohastatud sisekontrollisüsteemi kehtestamise vajaduse. Hiljutised sündmused, nagu COVID-19 pandeemia, rõhutavad ametliku ja ajakohase talitluspidevuse kava tähtsust. Mõlemad probleemid nõrgendavad olulisel määral GSA sisemenetlusi.

Eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud meetmed

20 Ülevaade kontrollikoja eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud meetmetest on esitatud *lisas*.

IV auditikoda, mida juhib kontrollikoja liige Alex Brenninkmeijer, võttis käesoleva aruande vastu Luxembourgis 22. septembril 2020.

Kontrollikoja nimel

president

Klaus-Heiner Lehne

Lisa. Eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud meetmed

Aasta	Kontrollikoja tähelepanekud	Kontrollikoja tähelepanekute põhjal võetud meetmed (lõpetatud / pooleli / alustamata / ei kohaldata)
2014	Materiaalsel põhivaral ei ole kindlustuskatet.	Poleli
2015	Prahas asuva peakorteri ja agentuuri kui terviku jaoks puudub talitluspidevuse kava.	Lõpetatud (mai 2020)
2017	Agentuur avaldab vabade ametikohtade teateid oma veebisaidil ja sotsiaalmeedias, kuid mitte Euroopa Personalivaliku Ameti (EPSO) veebisaidil.	Lõpetatud
2017	E-hanked: 2019. aasta lõpuks ei olnud agentuur kasutusele võtnud ühtegi komisjoni välja töötatud IT-rakendust.	Alustamata
2018	Agentuuri vastu on Euroopa Kohtus algatatud kohtumenetlus, milles vaidlustatakse hankemenetluse tulemused seoses raamlepinguga Galileo satelliitsüsteemi opereerimiseks perioodil 2017–2027, maksumusega 1,5 miljardit eurot.	Lõpetatud <i>(Menetlus lõpetati ja kohtuasi kustutati Üldkohtu registrist).</i>

Agentuuri vastus

17 GSA ja ESA töökord on GNSSi määruuses sätestatud EGNOSe ja Galileo juhtimise oluline osa, mis kajastab ESA eripära ja kehtestab agentuuri teostatavad kontrollid. GSA teeb järgmisi eelkontrolle: iga ESA vahemaksetaotluse korral analüüsitakse taotletud summasid vastavate maksekavade ja maksete vaheeesmärkide saavutamise sertifikaatide (PMAC) alusel.

Lisaks märgitakse, et:

- eelmaksete summa on kokku lepitud töökorras ja see on GSA kohustus, mis ei sõltu eelkontrollidest.

Järelkontrollide korral kavatseb GSA teha järelauditeid, et kontrollida ESA töökorra kulutaotluste nõuetekohasust. Eelkõige kavatseb GSA teha selliseid kontrole siis, kui on olemas tööstustegevuse ja kaasnevate väljundite isetoimivad paketid, et kulusid ja teostatud tegevusi saaks täielikult võrrelda. GSA kavatseb seda teha EGNOSe ja Galileo erilepingute alusel ning esimene etapp toimub aastatel 2020–2023.

19. GSA kavatseb saada sisekontrolli raamistiku valmis 2020. aastal. GSA märgib, et ICFi valmimine on praegu eriti õigeaegne, sest uue ELi kosmosemäärusega, milles määratletakse GSA tegevus, riskiprofiil ja seejärel nõutav kontrolliraamistik määruse jõustumisel, mis toimub eeldatavasti 1. jaanuaril 2021, on GSA jaoks ette nähtud olulised muudatused tegevuspiirkonnas.

GSA soovib märkida, et on suutnud täielikult rakendada hiljutise COVID-19 kriisiga edukaks toimetulekuks vajalikud meetmed. See tekitab vajaduse töötada välja ajutised menetlused ja tööjuhised, mis on kohandatud kriisi eritingimustele. Samuti tuleb märkida, et praeguses enneolematu kriisiolukorras on GSA IKT-süsteemid toimunud väga hästi ja pakkunud kaugtööks turvalist töökeskkonda, toetades täielikult veebikoostööd ilma väliste ajutiste teenusteta.

AUTORIÕIGUS

© Euroopa Liit, 2020.

Euroopa Kontrollikoja taaskasutamispoliitika põhineb [Euroopa Kontrollikoja otsusel nr 6-2019](#) avatud andmete poliitika ja dokumentide taaskasutamise kohta.

Kui ei ole märgitud teisiti (nt eraldiseisvates autoriõiguse märgetes), on ELile kuuluv kontrollikoja sisu litsentsitud vastavalt [litsentsile Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). See tähendab, et taaskasutamine on lubatud, kui autoriõigustele on viidatud ja muudatused on ära märgitud. Taaskasutaja ei tohi moonutada dokumentide algset tähendust ega sõnumit. Kontrollikoda ei vastuta taaskasutamise tagajärgede eest.

Kui konkreetses sisus, näiteks kontrollikoja töötajatest tehtud fotodel, on kujutatud tuvastatavaid eraisikuid, või kui see sisaldab kolmandate isikute teoseid, tuleb teil taotleda täiendavaid õigusi. Kui luba on saadud, tühistab see eespool nimetatud üldise loa ja osutab selgelt mis tahes kasutuspiirangutele.

On võimalik, et ELile mittekuuluva sisu kasutamiseks või taasesitamiseks peate küsima luba otse autoriõiguse omajatelt.

Tööstusomandi õigustega hõlmatud tarkvara või dokumendid, nagu patendid, kaubamärgid, registreeritud disainilahendused, logod ja nimed, ei kuulu kontrollikoja taaskasutamispoliitika alla ega ole teile litsentsitud.

Domeeni europa.eu alla koondatud Euroopa Liidu institutsioonide veebisaitidel leidub linke, mis viivad muudele veebisaitidele. Kontrollikoda ei vastuta nende sisu eest ja soovib teil seetõttu tutvuda nende veebisaitide isikuandmete ja autoriõiguse kaitse põhimõtetega.

Euroopa Kontrollikoja logo kasutamine

Euroopa Kontrollikoja logo ei tohi kasutada ilma kontrollikoja eelneva nõusolekuta.